

Motion till riksdagen 2007/08:K278

av **Lennart Sacrédeus (kd)**

Karantänsregler för politiker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda karantänsregler för statsråd och statssekreterare.

Motivering

I flera länder finns så kallade karantänsbestämmelser för politiska makthavare, såsom statsråd och statssekreterare. Detta innebär att högt uppsatta politiker inom regeringen, statsråd, förbjuds att ta vissa tjänster inom näringslivet efter det att deras statsrådsuppdrag upphört. I vissa länder kan det även gälla högre politiskt tillsatta statstjänstemän inom regeringen. Skälet till dessa bestämmelser är att personerna i fråga anses ha haft tillgång till känslig information som de kan nyttja otillbörligt i en ny tjänst.

Att det sannolikt har blivit vanligare för makthavare att gå från politiken till näringslivet märks på att denna fråga har varit uppe till debatt i flera länder under bara de senaste åren. Norge och Kanada är två länder där nya riktlinjer har införts på området.

Frankrike har sedan tidigare bestämmelser som innebär att före detta statsråd är förbjudna att inneha vissa tjänster under en tidsrymd av sex månader efter det att statsrådsuppdraget upphört. Undantag är om de återtar en tjänst de hade före statsrådsutnämningen. Under karantänsperioden fortsätter de att uppbära samma garantilön från staten som de erhöll som statsråd. Förbudet avser samma tjänster som gäller för sittande parlamentariker, det vill säga tjänster i ledande ställning i statliga företag och offentliga inrättningar liksom alla fasta uppdrag som rådgivare till dessa företag eller inrättningar, samt ledande tjänster i privata sammanslutningar med finansiellt förhållande till staten eller offentliga organ.

Den kanadensiska lagstiftningen Conflict of Interest Act som antogs i december 2006 säger bland annat att det är förbjudet för tidigare innehavare av

Fel! Okänt namn på

offentliga ämbeten, vilket avser statsråd samt högre politiska tjänstemän och rådgivare, att agera så att de otillbörligen utnyttjar sitt tidigare offentliga ämbete. De får inte agera på uppdrag av personer eller organisationer med vilka de hade kontakter under tjänstgöringstiden i ärenden som staten är part i. De är också förbjudna att ge råd till klienter, affärspartner eller arbetsgivare baserade på icke offentlig information som de erhållit genom sin tjänstgöring. Karantänstiden är ett år för tjänstemän och två år för statsråd.

Norges riktlinjer avseende politiker som övergår till en icke-politisk karriär inom sitt departement trädde i kraft i januari 2005. Denna karantän gäller statsråd, statssekreterare och politiskt sakkunniga, och tidsperioden är sex månader om personen rör sig inom sitt eget departement och tre månader om tjänsten är på ett annat departement. Statstjänstemän som slutat sin statliga tjänst kan också beläggas med ärendeförbud och hindras delta i ärenden där den tidigare arbetsgivaren (staten) är inblandad. I oktober 2005 antogs vidare riktlinjer som innebär att statsråd, statssekreterare och politiskt sakkunniga kan beläggas med upp till sex månaders karantän eller ett års ärendeförbud vid ny anställning utanför statsförvaltningen.

I Sverige har före detta direktionsledamöter i Riksbanken karantänsbestämmelser, och det finns även andra regler som tangerar området. Tystnadsplikt enligt sekretesslagen (1980:100) och lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter, liksom insiderstrafflagen (2000:1086) gäller också statsråd och offentliganställda som lämnar en tidigare befattning. I ett granskningsbetänkande från maj 2003 skriver konstitutionsutskottet angående tidskarantän för före detta statsråd att det kan finnas anledning att pröva möjligheterna för tidskarantän (bet. 2002/03:KU20). Inte minst kan det vara påkallat för att sidbyten mellan politik och näringsliv kan rubba allmänhetens förtroende för politikerna.

Mot denna bakgrund bör regeringen utreda behovet av att införa karantän för högt uppsatta politiker och politiskt tillsatta tjänstemän inom regeringen.

Stockholm den 29 september 2007

Lennart Sacrédeus (kd)